

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z chemii dla uczniów gimnazjów
województwa kujawsko-pomorskiego**

Etap rejonowy – 29.11.2016 r.

Kod ucznia: _____

Wynik: _____/40 pkt.

Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz testowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy składa się z **8** stron i zawiera **19** zadań. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj zgodnie z poleceniem.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały zaznaczone lub wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
8. Na ostatniej stronie testu znajdziesz miejsce na brudnopis. **Brudnopis nie podlega ocenie.**
9. Pracuj samodzielnie.
10. Nie wolno wносить telefonów komórkowych na konkurs.
11. Całkowity czas na wykonanie testu pisemnego wynosi **90 minut.**

Zadanie 1 (1 pkt)

Którego z kwasów: siarkowodorowego, węglowego, siarkowego(IV) czy siarkowego(VI) zużyjesz najmniej gramów w celu zobojętnienia tej samej ilości wodorotlenku sodu? Postaw znak „X” przy wybranej odpowiedzi.

- a. H_2S b. H_2CO_3 c. H_2SO_3 d. H_2SO_4

Zadanie 2 (1 pkt)

Każdą sól tlenową można zapisać za pomocą wzoru tlenkowego, np. węgiel sodu Na_2CO_3 ma wzór $\text{Na}_2\text{O}\cdot\text{CO}_2$. Wskaż, który z poniższych wzorów jest wzorem siarczanu(VI) ołowiu(IV). Postaw znak „X” przy wybranej odpowiedzi.

- a. $\text{PbO}_2\cdot 2\text{SO}_3$ b. $\text{Pb}_2\text{O}\cdot\text{SO}_4$ c. $\text{PbO}_2\cdot\text{SO}_3$ d. $\text{PbO}_4\cdot 2\text{SO}_2$

Zadanie 3 (1 pkt)

Spośród podanych poniżej substancji 1 – 10, wskaż te, które nie będą reagowały z kwasem solnym. Przy wybranym ich zestawie a. – d. postaw znak „X”.

1. MgCO_3 2. CO_2 3. Cu 4. Fe 5. SiO_2
6. AgNO_3 7. ZnO 8. K_2SO_4 9. $\text{Al}(\text{OH})_3$ 10. H_2SO_4

- a. 1, 3, 4, 6, 7   b. 1, 2, 4, 5, 9
 c. 1, 4, 6, 7, 9   d. 2, 3, 5, 8, 10

Zadanie 4 (1 pkt)

Zmieszano ze sobą roztwory kwasów i zasad w podanym poniżej stosunku. Wskaż, który z powstałych roztworów będzie miał odczyn kwasowy. Postaw znak „X” przy wybranej odpowiedzi.

- a. KOH i HNO_3 w takim stosunku, że na dwa kationy potasu przypada jeden jon azotanowy(V);
 b. $\text{Ba}(\text{OH})_2$ i HNO_3 w takim stosunku, że na jeden kation baru przypadają dwa jony azotanowe(V);
 c. KOH i HCl w takim stosunku, że na jeden kation potasu przypada jeden jon chlorkowy;
 d. $\text{Ba}(\text{OH})_2$ i H_2SO_4 w takim stosunku, że na jeden kation baru przypadają dwa jony siarczanowe(VI);

Zadanie 5 (1 pkt)

Wskaż parę soli, między którymi po wspólnym rozpuszczeniu w wodzie nie dojdzie do reakcji chemicznej. Postaw znak „X” przy wybranej odpowiedzi.

- a. Na_2CO_3 i $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$ b. CaCl_2 i K_3PO_4
 c. KCl i AgNO_3 d. $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$ i MgCl_2

Zadanie 6 (1 pkt)

Określ, ile atomów tlenu znajduje się w 0,5 mola azotanu(V) cynku. Postaw znak „X” przy wybranej odpowiedzi.

- a. 0,5 mola   b. 3 mole   c. $3,01 \cdot 10^{23}$ d. $18,06 \cdot 10^{23}$

Zadanie 7 (1 pkt)

Zmieszano dwa roztwory; jeden zawierał 5 moli H_2SO_4 , a drugi 3 mole $\text{Ba}(\text{OH})_2$. Wytrącony osad odsączono, a do przesącza dodano roztwór zawierający 3 mole NaOH oraz kilka kropel oranżu metylowego. Wskaż, co zaobserwowano. Przy właściwej odpowiedzi postaw znak „X”.

- a. wytrącenie osadu;
 b. zmianę barwy przesącza na żółtą;
 c. zmianę barwy przesącza na czerwoną;
 d. przesącz nie zmienił barwy.

Zadanie 8 (1 pkt)

Przyporządkuj związkom 1 – 5 z kolumny I ich zastosowania A – E z kolumny II. Wpisz odpowiednią literę A – E przy numerze soli 1 – 5 pod tabelą.

Kolumna I	Kolumna II
1. KNO_3	A Produkcja lusterek, materiałów fotograficznych
2. NaCl	B Budownictwo, przemysł kosmetyczny
3. AgNO_3	C Produkcja materiałów wybuchowych, nawóz sztuczny
4. CaCO_3	D Przemysł spożywczy, do produkcji soli fizjologicznej
5. Na_2CO_3	E Przemysł szklarski, produkcja środków piorących

1 – .....   2 – .....   3 – .....   4 – .....   5 – .....

Zadanie 9 (1 pkt)

Wskaż, w jakim stosunku molowym łączy się wodór z węglem w cząsteczce alkinu o trzech atomach węgla. Postaw znak „X” przy wybranej odpowiedzi.

- a. 3 : 6   b. 4 : 3   c. 8 : 3   d. 1 : 2

Zadanie 10 (1 pkt)

Wskaż właściwe dokończenie zdania zaznaczając je znakiem „X”.

Rektyfikacja to:

- a. jedna z metod destylacji.
 b. zobojętnianie nadmiaru kwasu lub zasady.
 c. prostowanie się łańcuchów w polietylenie.
 d. sposób oczyszczania mieszanin ciekłych.

Zadanie 11 (1 pkt)

Oceń poprawność poniższych stwierdzeń. Zaznacz znakiem „X” P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe lub F – jeśli jest ono fałszywe.

	Stwierdzenie	Ocena	
a.	Lotność węglowodorów maleje wraz ze wzrostem liczby atomów węgla w cząsteczce.	T	N
b.	Alkan zawierający w cząsteczce 10 atomów węgla w temperaturze pokojowej jest ciałem stałym.	T	N
c.	Temperatura wrzenia węglowodorów jest tym niższa, im krótszy jest łańcuch węglowy.	T	N
d.	Alkany i alkeny spalając się całkowicie dają różne produkty, ponieważ należą do różnych szeregów homologicznych.	T	N

Zadanie 12 (1 pkt)

Wskaż, które z niżej wymienionych równań reakcji przedstawia reakcję całkowitego spalania jednego z ciekłych alkanów. Postaw znak „X” przy wybranej odpowiedzi.

- a. $2C_2H_6 + 5O_2 \rightarrow 4CO_2 + 6H_2O$
- b. $2C_5H_{10} + 15O_2 \rightarrow 10CO_2 + 10H_2O$
- c. $2C_8H_{18} + 25O_2 \rightarrow 16CO_2 + 18H_2O$
- d. $2C_{18}H_{38} + 55O_2 \rightarrow 36CO_2 + 38H_2O$

Zadanie 13 (1 pkt)

Etylen (eten) ulega polimeryzacji tworząc polietylen. Oblicz masę otrzymanego polimeru, jeżeli do reakcji użyto $3,01 \cdot 10^{24}$ cząsteczek etylenu. Postaw znak „X” przy wybranej odpowiedzi.

- a. ok. 140 g   b. ok. 280 g   c. ok. 420 g   d. ok. 560 g

Zadanie 14 (1 pkt)

Wskaż, która z wymienionych substancji znalazła zastosowanie w palnikach służących do spawania metali. Postaw znak „X” przy wybranej odpowiedzi.

- a. Eten   b. etyn   c. metan   d. propan-butan

Zadanie 15 (1 pkt)

Wskaż, czym nie należy gasić płonącej ropy naftowej i produktów jej destylacji. Postaw znak „X” przy wybranej odpowiedzi.

- a. wodą
- b. piaskiem
- c. gaśnicą proszkową
- d. kocem gaśniczym

Zadanie 16 (4 pkt)

Oblicz, ile gramów pięciowodny siarczanu(VI) miedzi(II) i wody należy odważyć aby przygotować 200 gramów 3% wodnego roztworu CuSO_4 stosowanego do likwidacji zagrzybień w pomieszczeniach. Wyniki podaj z dokładnością do pierwszego miejsca po przecinku.

Obliczenia:

Zadanie 17 (8 pkt)

Wykonaj odpowiednie obliczenia i określ, czy nastąpi całkowite odbarwienie wody bromowej, jeżeli przez 150 g 20% wodnego roztworu bromu przepuścimy 2 dm³ etynu o gęstości 1,17 g/dm³.

Obliczenia:

Wniosek: .....

Zadanie 18 (6 pkt)

Na laboratoryjnym stole stoją w statywie dwie nie podpisane probówki. Znajdują się w nich stężone wodne roztwory zawierające: **kationy żelaza(III)** oraz **aniony siarczanowe(IV)**.

Zaprojektuj tak doświadczenia, aby możliwe było zidentyfikowanie obecności każdego z jonów w danej próbówce.

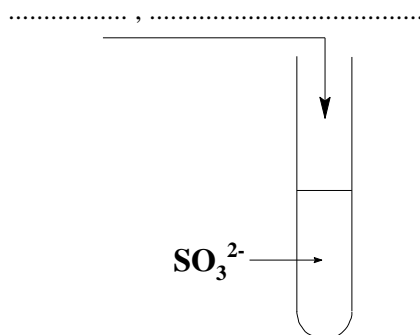
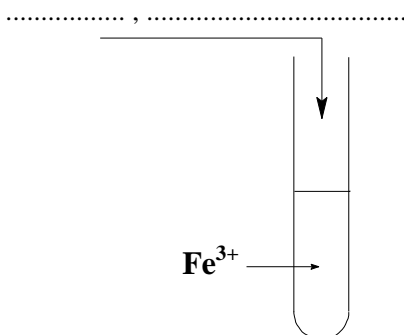
Podaj:

1. wzór i nazwę potrzebnego do identyfikacji odczynnika;
2. obserwacje, jakie można dokonać podczas doświadczenia;
3. pełne jonowe równanie opisywanej reakcji.

1. *Wzór i nazwa odczynnika użytego do identyfikacji:*

Próbówka I

Próbówka II

2. *Obserwacje dokonane w trakcie przeprowadzonego doświadczenia w probówce:*

I. .....

.....

.....

II. .....

.....

.....

3. *Równanie reakcji zachodzącej w probówce:*

I. .....

II. .....

BRUDNOPIS
